

Még a most már két darabban lévő kemény kautsekuk-gyűrű darabot sem tudtam kivenni csak úgy, hogy az egyik darabot kranioklasttal roppantottam össze. Így sikerült kivenni a 95 mm. átmérőjű kemény, fekete Müller-féle kautsekuk-gyűrűt, mely nyilván a nyomásával, a méhüvelyes részének, előbb-utóbb a méhnek magának elrákosodását idézte elő. A rákos szöveteket kikapartam ugyan és szokott módon borszeszes tamponokkal kezeltem, de a kiterjedt elrákosodás ment tovább a maga útján.

E szomorú eset alkalmából megkerestem a vármegyei alispáni hivatalát, hogy a bábák kuruzslásának eltiltása végett szigoruan intézkedjék, s rendelje el, hogy a tisztí orvosok legalább évenként egyszer magukhoz rendeljék a bábákat s szerezzenek tájékozódást arról, valjon tudják-e mi a kötelességük? Mert sajnosan kell tapasztalnom, hogy a szülések körül hanyagul járnak el. A szülők, a gyermekágyasokkal bábáskodni nem tudnak. Tehát azt nem tudják, a mire oktatta vannak. Abba pedig bele fognak a mit nem tanítanak nekik a nőgyógyászatba s kuruzslásukkal igen sok veszedelmet és emberirtást okoznak.

Értekezik továbbá a Schulek-féle hályogműtétről adatai alapján a következőkben:

Mint méltóztattak olvasni Schulek Vilmos tanár a hályogműtétek módját egy általa feltalált módszer szerint végezte s erről a tudományos akadémián felolvasást tartott. Röviden elmondva e műtét módja az: Graefe-féle keskeny késsel beszúr a külső limbuszhoz $1\frac{1}{2}$ milliméternyire a porzshártyában, ennek körülbelül felső harmadában átviszi a kést a belső limbus előtt $1\frac{1}{2}$ milliméterig, itt, átellenében a beszúrásnak, kiszurja az éllel felfelé fordított kést s felfelé $1\frac{1}{2}$ milliméternyi függélyes seb készítése után a kést éllel előre fordítja és a korneát átvágja. Második momentumban erre készített fogas tokesípóval bemegy a seben keresztül a mellső csarnokba, megragadja a tokot alól s abból egy részt, felfelé rántással kiszakít. Harmadik momentumban a lenesét expellálja a seben az által, hogy a keskeny kanállal a lenese alsó szélére fel- és kifelé hajtó nyomást gyakorol a porzshártyára, míg felül ugyanezen mozzanatban másik kezével a seb felső részén maradt korneális részre támaszt egy erre készült kanalat, melylyel a lenese felső szélének a seben keresztül való megszületését idézi elő, és esetleg a negyedik mozzanatot, a lenese maradékok kitisztítását eszközli. Az egész műtétnek az a célja, hogy kerek, mozgékony pupilla maradjon, szóval,

hogy az iris ne metszessék ki, s ez által a hályog-operáltak kellemtelen káprázatja elmaradjon.

A mester bravuros műterése és találmánya, a műtét nagy egyszerűsége, igazán idealizálja e műtét-módot, s nem esoda, ha mi igénytelen utánzók szintén e műtét-módot választottuk ezentúl gyéren előfordult eseteinkben. Ezekről vagyok bátor tehát néhány sorban nézeteimet közölni. Most ugyan már e tekintetben meg van könnyítve feladatomban, mert a műtét-módról maga a mester is e napokban számol el olyan igazságosan maga iránt és praecisióval a műtét esélyeiről, mint a hogy tőle, mint igaz egész férfuról minden körülmények között ezt tudjuk. Az a gyönyörű gondolat, hogy a corneán ugyszólván az ejtett seb vonalas hege alig látható, mert a felső szemhéj eltakarja, hogy a kerek, mozgékony pupilla, ugyszólván sejtetni sem engedi, hogy itt egy világ-mentő műtét ment előre — egy ilyen szépen sikerült műtét kimenetele, mondhatom, felemelő tudattal tölti el az ember keblét, s alig voltam boldogabb, mondhatom, mint orvos — annyi vanitatum vanitas után, mely a gyakorló orvost működésében érni szokta — mint akkor, midőn az első ilyen gyönyörűen sikerült műtét eredményében duslakodva, örülhettem.

De — és itt jön a bökkenő — sajnos, nem mindig sikerül az ilyen, s ez teszi azután, hogy minden esetben az ilyen műtét kedvező praedispositióra jobban kell vigyázni, mint annak az operateurnak, a ki az ovarium cysták operálását csak eredményre biztosító tünetek mellett végezte, hogy statistikája ne romoljék. Mi is, mint a mester, csakhamar rájöttünk az indicatiókra, a hol a Schulek-féle operatio végezhető. Melyek tehát azok?

Végezhető a Schulek-féle expulsio :

- 1) mindenekelőtt oly egyénekknél, kiknek nagy a corneájuk ;
- 2) végezhető inkább fiatal mint idősebb egyénekknél ;
- 3) végezhető éppen érett hályogok kivételére ;
- 4) végezhető igen jól tágulékony irisnál, és sajátságos, az okát nem tudom még másban keresni mint abban, hogy kevésbé van szemük hurutos bajoknak kitéve mint a férfiaknak, végezhető inkább nőkknél.

Ezekből tudhatjuk tehát, mik képezik a contra indicatioit, is e valóban gyönyörű műtétnek melyek előnyei és hátrányai, igazán szorosan és pontosan azok, melyeket a mester megjelöl.

A mi eseteinkben e számadatok így mutatkoznak :

Végeztem tizenegy év alatt a közkórházban 131, a magángya-

korlatomban 4, összesen 135 hályogműtétet. Ezek közül volt 75 Graefe-féle, 15 Jäger-féle és 45 Schulek-féle hályog-műtét. Az összes műtétből veszteség volt 6, tehát 4.4% , javult volt: 3, tehát 2.2% , és gyógyult volt: 126, tehát 93.3% .

Most ezen számok az egyes műtét-módorok szerint így alakulnak:

Graefe-féle öregkori hályogkivonás végeztetett 75. E közül veszteség volt 1, tehát 1.3% ; javult volt 2, tehát 2.6% ; gyógyult volt 72, tehát 96% .

Jäger-féle hályog-kivonás volt tisztán fiatalkori hályogoknál 15, gyógyult mind a 15, tehát 100% .

Schulek-féle hályog-kivonás volt 45. Ezek közül veszteség volt 5, tehát 11.1% ; javult 1, tehát 2.2% ; gyógyult 42, tehát 93.3% .

Megjegyzem, hogy osztályozásomban gyógyultnak azt jeleztem, a hol a megfelelő üreggel az egyének legalább is VI/70-edet látnak, javultnak; a kikenél legalább is tájékoztatói fényerrés maradt, és veszteségnek, a hol a szem fájdalom elveszett a következményi gyulladásokban.

Sajátságos, hogy fiatalabb egyéneknél előfordult hályogoperációmból, melyeknek száma Jäger-féle 15 és Schulek-féle 14, összesen 29 esetben egy veszteségem sem volt.

A nemre nézve pedig: a míg 71 férfi operáltból 6 veszteségem volt, tehát 8.4% ; addig a 64 nő operáltból 3, tehát 4.7% volt a veszteség.

A legfőbb kellemetlen szövődménye volt a Schulek-féle műtétnek a genyes iritis, mit, miután a műtét előtt, az eszközök kezelésében, szóval egész magunktartásában antiseptice jártunk el, nem tulajdoníthatok másnak, mint az iris zúzódásának, melynek az iris természetesen a legtöbbször ki van téve az expulsiónál, és némely egyén irisze nem képes reactio nélkül eltűrni ezen izgalmat. A genyes folyamat azután átterjedt az üregtestre is, a legtöbb esetben a szem összes szöveteinek lobját támasztván fel. Mint a számszerű kimutatásból látszik, a fiatal egyének irisze e zúzódást igen jól, az öregek szeme azonban rosszul tűri.

Ezekből a tapasztalati tényekből járulok tehát én is Mesterem igazságos bírálatához és jövőben szorosabb indicatio mellett, de mindig végezni fogom azt a hályog-operációt, melyet az eddig ismert módok között a legszebbnek tartok.

Dr. Ruber osztja az előadó felháborodását s kéri a

